ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

Academic Leadership of School Administrators Affecting the 21st Century Learner Skills under Phayao Primary Educational Service Area Office 1

(Received: February 13, 2025; Revised: March 1, 2025; Accepted: May 16, 2025)

ปริมประภา พรมแก้วงาม[1] วรรณากร พรประเสริฐ[2]
Primprapha Promkaewngam [1] Wannakorn Phornprasert [2]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า *5* ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก ค่าร้อยละ คาเฉลี่ย สวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธของเพียรสัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรวมในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทุกด้าน และ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สงผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ และด้านการกำหนดวิสัย

[1] วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา e-mail: primprapa011@gmail.com
School of Education, University of Phayao
[2] วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
School of Education, University of Phayao

ทัศนเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 34.10 ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}$= 1.741+0.369(X_2) +0.195(X_4) และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}$ = 0.407(Z_{X2}) +0.233(Z_{X4})

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the Academic Leadership of School Administrators. 2) To study learner skill level in the 21st century. 3) To study the academic Leadership affects the 21st Century Learner Skills under Phayao Primary Educational Service Area Office 1, and 4) To design the equations for predicting the academic Leadership affects the 21st Century Learner Skills. The samples of this research were the teachers under Phayao Primary Educational Service Area Office 1 242 samples in total. Selected by using finished table (programmed table) of Krejcie and Morgan to find the Stratified Random Sampling and proportion of sample from each educational institute and then do the specific sampling. The tools used in this research are 5 level of questionnaire, the statistic of data analysis consists of frequency distribution, percentage, average (mean), standard deviation, Pearson's coefficient analysis and the analysis step by step of multiple regression to design the predicted equation.

The results of research finds that 1) The Academic Leadership of school administrators have high levels of Academic Leadership in various aspects. 2) Learner skill level in the 21st century overall and in every aspect are very high. 3) The positive relationship between the Academic Leadership of school administrators of learner skill level in the 21st century is at .01 and 4) 2 aspects are able to predict academic Leadership of school administrators are a aspect of Supervision and aspect of the vision, goals, and mission of the school the statistic at .01. This is able to predict the success at 34.10%. The predict equations are as follow: The Unstandardized Score

form (equation) is $\hat{Y} = 1.741 + 0.369(X_2) + 0.195(X_4)$ and the Standard Score form (equation) is $\hat{Z} = 0.407(Z_{X2}) + 0.233(Z_{X4})$

Keywords: Academic Leadership, the 21st Century Learner Skills

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้โลกปัจจุบันแคบลงสามารถเผยแพร่ถ่ายโอนข้อมูล ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และคุณภาพของคนในสังคม การจะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคต ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน คือ การศึกษาซึ่งเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย เพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต อีกทั้งพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การศึกษาต้องเดินหน้าสู่การสร้างการพัฒนาต้องเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการปฏิวัติด้านดิจิทัลและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ทำให้โลกเชื่อมโยงกันมากขึ้น ดังนั้น การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ ทักษะ ความถนัด และความชำนาญจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า (สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560, น. 18)

จากยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างสิ้นเชิง ผู้เรียนไม่เพียงต้องการความรู้เชิงวิชาการ แต่ยังต้องการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะเหล่านี้ในผู้เรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความพร้อมในการเข้าสู่โลกการทำงานและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (Fullan, 2001) อย่างไรก็ตาม ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน การคิดคำนวณ และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อน การแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย การประยุกต์ใช้ความรู้

ในสถานการณ์จริง การแก้ไขปัญหา การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสารที่ยังบกพร่อง ทักษะเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 และการที่ผู้เรียนยังขาดทักษะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาภายในประเทศที่ลดลงและความล้าหลังของการจัดการศึกษา การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21

หากต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนได้ขยายออกไปจากความรู้เชิงวิชาการไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถและวิธีการในการพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียน (กรองกาญจน์ อรุณเมฆ, 2561, น. 20) นอกจากนี้ ยิ่งผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการมากเท่าใด ก็จะยิ่งสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างเต็มศักยภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาและการจัดการศึกษาที่ดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยคาดหวังว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำผลการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการ แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับต่อไป

2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 นำผลการวิจัยไปส่งเสริมและพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีทักษะที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 602 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

2.2 ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้ ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้ ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดที่หลากหลาย โดยที่ สุพชาต ชุ่มชื่น (2554, น. 25) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการคือความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้ดำเนินกิจกรรมทางวิชาการที่ส่งผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในทำนองเดียวกัน ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554, น. 14) อธิบายว่าภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ยิ่งไปกว่านั้น สุขฤทัย จันทร์ทรงกรด (2558, น. 59) ได้ขยายความว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมถึงการชี้นำ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวจูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

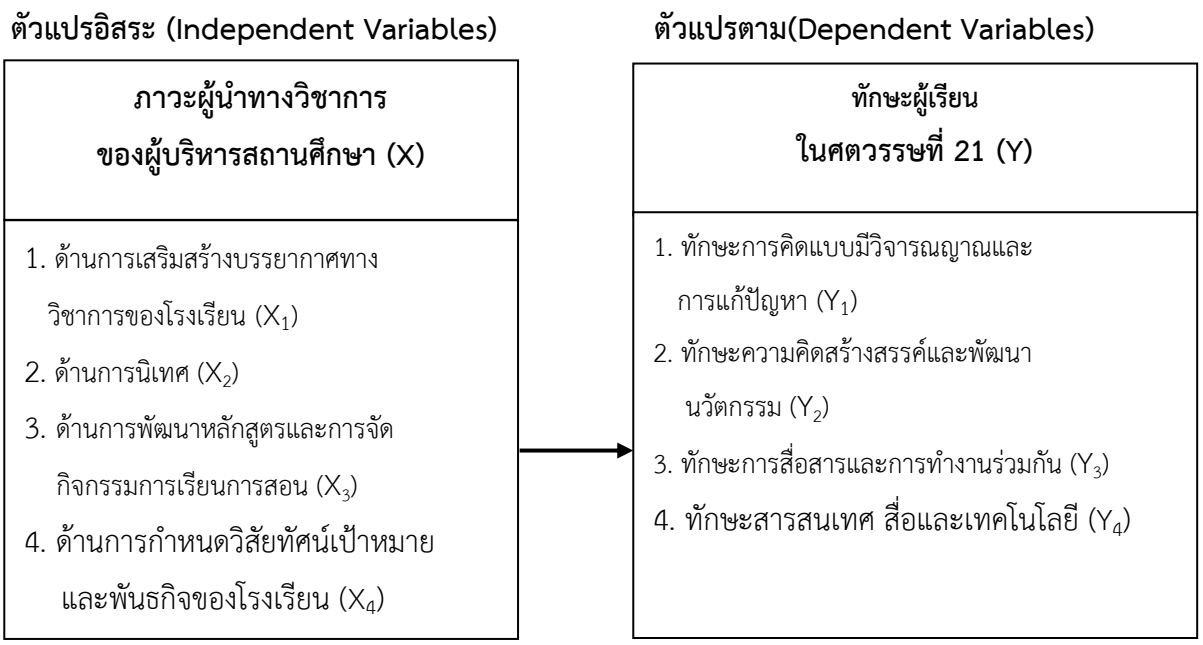
ดังนั้นจากที่กล่าวมาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน, พัฒนางานวิชาการ, และชี้นำบุคลากรให้ตระหนักถึงเป้าหมายการศึกษา. โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน, พัฒนาการบริหารบุคลากร, และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้, เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

นักวิชาการหลายท่านได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยที่ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556, น. 13) อธิบายว่าทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมือง และการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ทำให้จำเป็นต้องมีทั้งทักษะพื้นฐานที่สำคัญ (ทักษะ 4C ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ, การสื่อสาร, และการทำงานเป็นทีม) ควบคู่ไปกับทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษนี้ เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบกับ นันทวัน จันทร์กลิ่น (2557, น. 20) เสริมว่าความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ดังนั้นการจัดการศึกษาในทุกระดับจึงต้องเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน และบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียนและประสบการณ์จริงสอดคล้องกับสุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2561, น. 45) ชี้ให้เห็นว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและการดำรงชีวิต เนื่องจากสังคมโลกมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สรุปความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นจากที่กล่าวมาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในประเทศโดยการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะการคำนวณและการอ่านเขียนยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในอนาคตการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 602 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 242 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปจากตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ นำมาสรุปเป็นนิยามศัพท์ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วยขนาดสถานศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ส่งทางอีเมลโรงเรียน และให้ธุรการกระจายแบบสอบถาม ภายในกำหนด 30 วัน ซึ่งได้รับการตอบกลับมา 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และตอนที่ 3 ระดับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) และในส่วนของการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการ Stepwise

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	n=242		ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ	อันดับที่
	$\overline{X}$	S.D.		
1.ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	4.05	0.59	มาก	4
2.ด้านการนิเทศ	4.45	0.52	มาก	2
3.ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.54	0.40	มากที่สุด	1
4.ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน	4.38	0.57	มาก	3
รวมเฉลี่ย	**4.35**	**0.40**	**มาก**	

2. ผลการศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

ระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน รองลงมา คือ ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ด้านทักษะความคิดสร้างสรรคและพัฒนานวัตกรรม และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปญหาดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	n=242		ระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	อันดับที่
	$\overline{X}$	S.D.		
1.ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	4.15	0.55	มาก	4
2.ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม	4.17	0.58	มาก	3
3.ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน	4.39	0.46	มาก	1
4.ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี	4.29	0.56	มาก	2
รวมเฉลี่ย	**4.24**	**0.48**	**มาก**	

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สงผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สงผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สงผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	Mean	S.D.
X_1	1.000					4.10	0.55
X_2	0.589**	1.000				4.45	0.52
X_3	0.270**	0.323**	1.000			4.54	0.40
X_4	0.555**	0.642**	0.402**	1.000		4.38	0.57
Y	0.378**	0.556**	0.235**	0.494**	1.000	4.24	0.48

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สงผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เรียงลำดับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการนิเทศ (X_2) และด้านการกำหนดวิสัยทัศนเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร รวมกันสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ร้อยละ 34.10 ซึ่งสามารถเขียนในรูปแบบของสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.741+0.369(X_2) +0.195(X_4)$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.407(Z_{X2}) +0.233(Z_{X4})$ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ปัจจัยด้านที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE	β	t
ด้านการนิเทศ (X_2)	0.369	0.062	0.407	5.937**
ด้านการกำหนดวิสัยทัศนเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4)	0.195	0.058	0.233	3.397**
a= 1.741 R = 0.584 SE_{est} = 0.387 R^2=0.341 F = 61.793**				

การอภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมและในทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พัฒนางานวิชาการ และชี้นำบุคลากรให้เข้าใจเป้าหมายทางการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน รวมถึงพัฒนาบุคลากรให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา ทาปลัด (2561, น. 158) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากการที่ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรมี ได้แก่ การคิดวิจารณญาณและแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน รวมถึงทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี ศิริลักษณ์ (2557, น. 155) ที่ระบุว่าทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิจารณญาณและแก้ปัญหา สารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี การสื่อสาร ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศ ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำปรึกษา กำกับติดตาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่บรรลุเป้าหมาย พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียนในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ คำสี (2560, น. 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกบินทร์บุรีจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการทำงานร่วมกับครูในการออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ สร้างมาตรฐาน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยาภรณ์ พรหมมิ (2559, น. 144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ที่ไม่สามารถทำนายได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 ด้าน ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนของสถานศึกษา ถึงแม้ว่าระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อาจจะต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งประเมินผลการใช้หลักสูตรและกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งสิริพร ทองประเสริฐ (2560, น. 107) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อปรับปรุงให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และครบวงจร พร้อมทั้งให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินและนำผลมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3.4 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและกับชุมชนโดยรอบ จัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนประจำปีและโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ทันสมัยเพียงพอ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน โดยคำนึงถึงความโปร่งใสและความเที่ยงธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman (2004) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทเป็นผู้นำในการกระตุ้นและพัฒนาการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการนิเทศ ด้านการกำหนดวิสัยทัศนเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยสมถวิล ศิลปคนธรรพ์ (2556, น. 20) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพและการให้สิ่งจูงใจแก่ครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการควบคุมเวลาในการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แกครูและผู้เรียน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ผู้บริหารมีน้อยที่สุด เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือจากงานสอน ทำให้ครูผู้สอนต้องเสียสละและทุ่มเทในการทำงานในขณะที่ภาระงานของโรงเรียนคอนข้างมาก ดังนั้น การปฏิบัติงานของโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงตามพันธกิจและเป้าประสงคที่ตั้งไว้จะต้องอาศัยครูผู้สอนเป็นกำลังสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้วยังจำเป็นจะต้องมีศิลปะในการบริหารบุคลากรโดยการ

เสริมสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแกครูและผู้เรียนในสถานศึกษาให้ดีอีกด้วย เพราะถ้าขวัญและกำลังใจไม่ดีอาจสงผลให้การดำเนินงานของครูผู้สอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์

จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งหมายถึงผู้เรียนอาจยังต้องพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ใช้เหตุผลอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้น ครูจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการทำงานหรือกิจกรรม โดยแนะนำให้ตั้งเป้าหมาย ตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานด้วยข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสม พิจารณาตัดสินใจปรับปรุงหรือดำเนินการตามแผน และรู้จักคิดไตร่ตรองเพื่อแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานด้วย

จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 34.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริม แนะนำ ให้คำปรึกษา กำกับ ติดตาม เสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ความช่วยเหลือครูในการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งผลทางตรงต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงควรทำการศึกษาอิทธิพลทางอ้อม เนื่องจากพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้นมีความสัมพันธ์กันกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณจึงทำให้ยังไม่ทราบรายละเอียดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในเชิงลึก จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในเชิงลึกต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่าแม้ว่าด้านการนิเทศ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน จะสามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ แต่ก็สามารถพยากรณ์ได้เพียงร้อยละ 34.10 ซึ่งหมายความว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อทักษะผู้เรียน เช่น ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านตัวผู้เรียน เป็นต้น

รายการอ้างอิง

กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.

จริยาภรณ์ พรหมมิ. (2559). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นทีการศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

ฉวีวรรณ คำสี. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

นันทวัน จันทร์กลิ่น. (2557). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ ในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก.

ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้น าทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา.

วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สิริพร ทองประเสริฐ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

สุขฤทัย จันทร์ทรงกรด. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

สุพชาต ชุมชื่น. (2554). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. กรุงเทพฯ.

สมถวิล ศิลปคนธรรพ์. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สงผลตอการเป็นองค์การแหงการเรียนรูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*, (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.(2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580,* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Twenty-first Century Skills)*. สืบค้นจาก https://www.trueplookpanya.com/education/content/

Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. Jossey-Bass. ISBN-13: 978 0787987664 Glickman.

C. D. *(2004). Supervision of instruction*. Allyn & Bacon.